

ДНЕВНИКЪТЪ

(стенографически)

на

II-то обикновено Народно Събрание.

XXXIV ЗАСЪДАНИЕ ВЪ ЧЕТВЪРТЪКЪТЪ 15 МАИЯ 1880 ГОД.

(Начало 2 часа подиръ пладнѣ подъ председателството на Д-ръ. Брадель).

Председателъ: (Звъни). Що се чете списъка на депутатитѣ.

Секр. Золотовъ: (Чете списъка). Вчера отсъствуваха: Икономъ П. Тодоръ, Нино Петровъ, Д-ръ Молловъ, Климентъ Браници, Даскалъ Тодоръ, Ст. Стамболовъ, Живковъ, Тишевъ, Кирковъ, Д-ръ Антоновъ, Драганъ Цанковъ, Начевичъ, Атанасъ Костовъ, Костаки Буюклу, Тодоръ Икономовъ.

Председателъ Отъ 172 депутати, 32 касиери и упразнени, 32 отсъствуватъ, сички 64 души. Присъствуватъ 108; заседанието се отваря. Ще се чете протокола на 31 заседание.

Секр. Коевъ: (Чете протокола на 31 заседание).

Председателъ: Има ли нѣкой да направи бѣлѣжка върху четений протоколъ? (нѣма). значи, че се приема; на дневний редъ е продължението проекта за сѣдоустройството въ България. Моля Г-на Докладчика да продължава,

Доклад. Пановъ: (Чете):

Раздѣлъ 5.

Рѣда за сношенията на сѣдебнитѣ мѣста и длѣжностни лица въ сѣдебното вѣдомство.

Чл. 86. Сѣдебнитѣ мѣста и длѣжностнитѣ лица отъ сѣдебно вѣдомство се отнасятъ както помежду си, тъй и съ мѣстата и лицата отъ други вѣдомства непосредствено. (Приема се).

Чл. 87. Министерътъ на Правосѣдието се отнася до сѣдебнитѣ мѣста или чрезъ прокуроритѣ при тѣзи Сѣдилища, или чрезъ председателитѣ.

Самсаровъ: Тука се казва: или чрезъ председателитѣ или чрезъ прокуроритѣ; азъ неможа да разумѣя това.

Мин. Стояновъ: Това е необходимо, защото прокурорътъ не е подчиненъ на председатели, нито е като членъ на сѣда. Администрацията, когато нише, неможе да се отнесе до единъ членъ на сѣда, но трѣба да направи това чрезъ председателя; прокурора пакъ е едно самостоятелно учрѣждение, което е като поставено или прилепено при сѣда. Той е органъ на сѣдебната администрация, може да назначава сѣдии, да ги наименува, но щомъ ги назначи, оставатъ независими отъ нея. Рѣшенията на сѣда се водятъ само по закона и ако сѣда сгрѣши, неможе никой да се отнесе до министерството, за да записва то да се прерѣши. А прокурорътъ самъ е подчиненъ на сѣдебната администрация; онъ приема направо заповѣдь отъ нея; а сношенията на М-вото съ председателя сж съвсѣмъ други.

Председателъ: Приема ли Народ. Събрание чл. 77 така, както си е? (Приема се)

Докл. Пановъ: (Чете):

Чл. 88. Прокуроритѣ, които се намѣрватъ при едно Сѣдилище, се отнасятъ до други сѣдебни мѣста и лица чрезъ прокуроритѣ, които се намиратъ при тѣзи Сѣдилища. (Приема се)

Чл. 89. Върховният Кас. Сждъ се отнася до всички съдебни мѣста и длъжностни лица отъ съдебно вѣдомство, освѣнъ прокуроритѣ, и помощниците имъ съ предписания, а отъ тѣхъ получава рапорти, а съ другитѣ не подвѣдомствени нѣму мѣста и лица чрезъ отношения. (Приема се.)

Чл. 90. Апел. Сждилища се отнасятъ до подвѣдомствениитѣ си Окржжни Сждилища и длъжностни лица съ предписания, а отъ тѣхъ получаватъ донесения съ мѣста и лица тѣмъ неподчинени, както помежду си и съ посторонни учрѣждения се отнасятъ съ отношения. (приемасе)

Чл. 91. Окржжнитѣ Сждилища се отнасятъ къмъ подвѣдомствениитѣ си членове отъ Сждътъ, къмъ мировитѣ сждии, съдебнитѣ слѣдователи и съдебнитѣ пристави съ предписания, а отъ тѣхъ получаватъ: отъ членоветѣ на сждътъ, отъ мировитѣ сждии и съдебнитѣ слѣдователи представления, а отъ съдебнитѣ пристави — рапорти; помежду си, както и съ посторонни мѣста сжщо — съ отношения. (Приема се.)

Чл. 92. Съдебнитѣ слѣдователи помежду си, както и съ посторонни мѣста и лица се отнасятъ съ отношения.

Чл. 93. Предсѣдателитѣ даватъ на съдебнитѣ пристави и на чиновниците отъ канцеларията предписания, а отъ тѣхъ получаватъ рапорти. (Приема се.)

Чл. 94. Прокуроритѣ се отнасятъ до съдебнитѣ мѣста, при които състоятъ, съ предложения, а отъ тѣзи получаватъ отношения, помежду си както и съ посторонни мѣста и лица тѣ се отнасятъ съ отношения. (Приема се.)

Чл. 95. Министра на Правосъдието дава на всичкитѣ прокурори предписания, а отъ тѣхъ получава представления. (Приема се.)

Чл. 96. Прокуроритѣ отъ Апел. сждъ даватъ на подвѣдомствениитѣ си прокурори и окржжнитѣ сждилища предписания, а отъ тѣхъ получаватъ представления. Въобще прокуроритѣ даватъ на помощниците си предписания, а отъ тѣхъ получаватъ представления.

Докл. Пановъ: Този членъ въ руский текстъ съставлява съ чл. 95 една статия. Освѣнъ това има една поправка, че прокуроритѣ отъ апелативнитѣ сждилища даватъ на подвѣдомствениитѣ прокурори „при“ окржжнитѣ сждилища предписания.

„На мѣсто“ „при“ е печатано „и.“ —

М-ръ Стояновъ: Колкото за текста, то знаеме, че и въ всички временни правила: за гражданското и уголовно производство, когато дойде съмнѣние, руский оригиналъ е автентиченъ, а така сжщо е и този текстъ. Колкото за реда на членоветѣ, че въ Българския текстъ сж внесени 161 чл., нѣма причина да се смаляватъ. Руский текстъ може тоже да се направи отъ 161 чл., това е само бѣлѣжка на редакцията.

Предсѣдателъ: Приема ли Н. Събрание членътъ, както си е съ бѣлѣжката „при„ окржжнитѣ сждилища? (Приема се.)

Докл. Пановъ: (Чете:)

Чл. 97. Всяко съдебно мѣсто и длъжностно лице, като приеме отъ едно мѣсто или длъжностно лице законно требование, е длъжно да го изпълне безъ забава и за изпълнението да извѣсти на лицето или мѣстото. (Приема се.)

Чл. 98. Мѣста и лица, които не сж получили во

време увѣдомление за изпълнение на нѣкое требование, грѣба да извѣстятъ затова на надлѣжащото начальство и на подлѣжания прокуроръ. (Приема се.)

Раздѣлъ 6.

За назначение на служба, уволение или премѣстване на лица по съдебно вѣдомство.

Чл. 99. На длъжностъ по съдебното вѣдомство могатъ да бждатъ назначени само български подданици. Иностранци могатъ да се назначаватъ съ удобрието на Нар. Събрание. (Приема се.)

Чл. 100. Въ длъжностъ по съдебното вѣдомство не могатъ да бждатъ назначени:

а) Таквизи, които се намиратъ подъ слѣдствие, или подъ Сждъ за злодѣяния или престѣпления, тѣй сжщо и тѣзи, които сж попадали подъ съдебенъ приговоръ за престѣпни дѣла, съ затваряне въ тъмница, или съ друго по строго наказание, и онѣзи, които като сж били давани подъ Сждъ за престѣпни дѣла, които навличатъ на себе си подобни наказания, не сж били оправдани отъ Сждътъ.

б) тѣзи, които сж изключени отъ служба по Сждъ и отъ духовното вѣдомство за пороци,

в) несъстоятелнитѣ длъжници.

Стефанъ Поповъ: Не е ли потрѣбно да се опредѣли по точно „не състоятелнитѣ длъжници“, защото може нѣкой да стане несъстоятеленъ безъ собствена причина.

Михайловский: Несъстоятелностъ е еднакво съ мюхлюзлюкъ. Такива именно, които по злоумишленостъ сж станали; такива има и други станали отъ висша сила, напр. пожаръ. Но само по злоумишленостъ се счита официална не състоятелността, разумѣва се, указана чрезъ сжда.

Тодоровъ: Това е твърдѣ слабо разяснение. Единъ човѣкъ може да нѣма пари, да плати дълга си, споредъ закона ще бжде за несъстоятеленъ, но той може да бжде добръ човѣкъ.

М-ръ Стояновъ: Опредѣлението на несъстоятелността се казва въ материалния законъ. Тука се говори за извѣстни престѣпления, когато човѣкъ попада подъ шрафъ; има наказателенъ и търговски законъ, дѣто тѣзи работи се опредѣлятъ. Разумѣва се, че кога човѣкъ по своя воля не го е направилъ, то това не е престѣпление. За това не му е мѣстото, да се опредѣля повече.

Тодоровъ: Да се каже „злоумишленно испазване“.

М-ръ Стояновъ: Това е въ материалния законъ, тука не принадлежи.

Лазаръ Дуковъ: Тука се казва за несъстоятелността; да се каже и за ония, които бѣха въ турско време компромитирани. (Гласове: На предмѣта.)

П. Станчовъ: Компромитиранъ е билъ цѣлия български народъ.

Лазаръ Дуковъ: Разумѣвамъ ония, които бѣха обнародвани по вѣстниците, като предатели на нашия народъ.

Михайловский: Това се определя чрез съда.

Председател: Приема ли Н. Събрание чл. 100? (Приема се.)

Докл. Пановъ: (Чете:)

Чл. 101 За председател, подпредседател и членове на Върховния Съдъ, а тъй също и прокуроръ въ Върх. Съдъ, както и помощникътъ му, се назначаватъ лица, които сж получили юридическо образование, и които сж прослужили по съдебна частъ не по малко отъ три години. (Приема се.)

Чл. 102. За председател, подпредседател, членове прокуроръ и неговъ помощникъ въ Апел. сждилища се назначаватъ по преимущество лица, които сж получили юридическо образование, или пакъ сж прослужили двѣ год. по съдебна частъ. (Приема се.)

Чл. 103. За председатели, подпредседатели, членове въ Окр. Съд., съдебни слѣдователи както и за прокурори и тѣхни помощници, а тъй също и за мирови сжднии се назначаватъ лица, които покрайниѣ-мѣрѣ сж получили общо срѣдне образование, или сж прослужили по съдебна частъ не по малко отъ една година.

Заб. За пръвъ пхтъ, ако не се намѣрижтъ лица, които да удовлетворижтъ горнитѣ условия въ чл. 100-102 можтъ да са назначаватъ и други лица, нѣ въ всѣки случай, които сж получили какво годъ образование.

Грънчаровъ: Ние знаемъ, че днесъ нѣма много лица, които сж свършили юристиката, но и за това да назначимъ какви годѣ лица, които не сж получили по високо образование, мислж, не е сгоднo. Въ едно учрѣждение, като касацията, трѣба да бжджтъ хора, които сж получили висше образование.

Тодоровъ: Председателитѣ на окржж. сждове трѣба да не сж подолни отъ членовѣ на апелацията. Споредъ 103 чл. можтъ да бжджтъ и съ по долне образование, отъ колкото членовѣ на апелациятѣ; тъй също пресѣдателитѣ на апелативнитѣ сждилища да нѣматъ по малко образование отъ членовѣ на касационното сждилище и да сж прослужи ли най малко двѣ години по съдебната частъ.

Председател: Приема ли Н. Събрание чл. 103, съ заблѣжката, както се прочете сега? (Приема се.) Който не приема да си дигне ржката. (Никой не дигна.)

Доклад: Чете

104 чл. Всичкитѣ длжностни лица по съдебното вѣдомство назначаватъ се и премѣстватъ се по представление на Министра на правосждието отъ Княза, освенъ съдебнитѣ пристави, секретаритѣ и тѣхнитѣ помощници.

Грънчаровъ: Ние приехми, че секретаритѣ се назначаватъ отъ Княза то и за съдебнитѣ пристави да се приеме сжщото.

Храновъ: По горѣ се прие, че секретаритѣ трѣба да се назначаватъ отъ Княза; тогава трѣба само редакцията да се поправи, нѣма нужда да се вотира.

Председател: Това се рѣши: Н. Събрание прие секретаритѣ да се назначаватъ съ Кн. указъ, а не и приставитѣ.

Грънчаровъ: За приставитѣ остава да се назначаватъ отъ М-вото. Ако се назначаватъ секретаритѣ отъ Княза, то трѣба и приставитѣ сжщо отъ Княза да се назначаватъ.

Председател: За секретаритѣ въпроса е рѣшенъ въ 35 чл., само за приставитѣ остава: дали да се назначаватъ отъ Княза или отъ председателя. (Гласове: отъ Княза.) Който нежелаетъ отъ Княза, да си дигне ржката. (Никой не дигна). Колко то за помощниците на секретаритѣ, тѣ ще се назначаватъ отъ председателя. Новата редакция ще бжде слѣдующата: „Всичкитѣ длжностни лица по съдебното вѣдомство се назначаватъ и премѣстватъ, по Министерско представление отъ княза освенъ помощниците на секретаритѣ.“ Приема ли Нар. Събрание тази редакция? (Приема се.)

Доклад: (Чете:)

Чл. 105 Всѣкий, който за пръвъ пхтъ се назначава за сждия, е длжженъ да произнесе парочната за въ тая длжностъ клетва въ пълното присѣствие на членовѣ въ общо събрание. (Приема се.)

Чл. 106 Сжднитѣ отъ Апелативнитѣ и окржжни сждилища, съдебнитѣ слѣдователи и мировитѣ сжднии можтъ да бжджтъ уволнени:

а) по съдебенъ приговоръ

б) чрезъ Княжески Указъ, за доказана неспособностъ или не удовлетворителни нравствени качества, които се показватъ отъ Министра на Правосждието и се излагатъ чрезъ докладъ на Княза. (Приема се.)

Чл. 107 Временно отстранение отъ длжностъ на единъ сждия, въ това число и на съдебнитѣ слѣдователи, принадлежи на Върховния сждъ поради причини, които сж показани въ закона.

Грънчаровъ: Азъ мислж, че трѣба да се прочете и 108 чл., който се отнася до съдебнитѣ пристави и секретаритѣ и за които приехми, че и тѣ ще се уволняватъ съ княжески указъ.

Предсѣд: Приема ли Нар. Събрание чл. 107, който си е самостоятеленъ? (Приема се.)

Докладчикъ (Чете):

Чл. 108 Уволнение или временно отстранение на съдебнитѣ пристави, секретаритѣ и помощниците имъ принадлежи, по предложение на председателя или прокурора, на общото Събрание на сжда.

Грънчаровъ: Като приехми секретаритѣ при сждветѣ и съдебнитѣ пристави да се назначаватъ отъ княза, то не може да приемемъ да се уволняватъ, освенъ пакъ чрезъ княжески указъ. За това може да се каже, че временно се отстраняватъ отъ върховното сждилище, а се уволняватъ чрезъ княжески указъ.

М-ръ Стояновъ: Това можеше да се приеме, че уволнението на приставитѣ и секретаритѣ принадлежи, по представление на едикого, на Княза, а отстранението принадлежи, по представление на едикого, на върховното сждилище.

Докладчикъ: Азъ предлагамъ тази редакция:

„Уволнение на съдеб. пристави и секретаритѣ принадлежи на князя, по представление отъ председателя, или прокурора; а временното отстранение на съдебнитѣ пристави, секретаритѣ и помощницитѣ имъ принадлежи, по предложение на председателя или прокурора, на общото събрание на съда.

Председателъ: Приема ли Нар. Събрание редакцията както се прочете? (Приема се). Който не приема да си дигне ръката. (Никой не дига).

Докладчикъ Пановъ (Чете):

Раздѣлъ 7.

За надзорѣтъ на съдебнитѣ мѣста и длъжностни лица по съдебно вѣдомство.

Чл. 109. Надзора надъ съдебнитѣ мѣста и длъжностни лица отъ съдебно вѣдомство, освѣн надъ прокуроритѣ, принадлежи на по горнитѣ, споредъ редѣтъ на подчинеността си, съдебни мѣста, а именно:

а) Върховниѣ Съдъ надзирава всичкитѣ съдебни мѣста и длъжностни лица въ цѣлото Княжество;

б). Апелативното Сѣдилище надзирава всички съдебни мѣста и лица въ свойтъ подвѣдомственъ кръгъ.

в). Окржжитѣ Сѣдилища надзирватъ длъжностнитѣ лица въ своитѣ сѣдове и мировитѣ сѣдилища, които се намиратъ въ тѣхнитѣ окржгове. (Приема се.)

Чл. 110. Съдебно мѣсто, въ което се е явило нѣкакво неправилно дѣйствиe, безредица или злоупотребиение било въ съдебното мѣсто, било отъ длъжностно лице, взѣма мѣрки за поправление на нарушения порядѣкъ; а когато види за нужно да привлече виновнитѣ къмъ отвѣтвеностъ, то повдига за това дисциплинарно производство. (Приема се.)

Чл. 111. Въ всяко съдебно мѣсто най близкия надзоръ за скорото и правилно изпълнение отъ длъжностнитѣ лица своитѣ обязанности принадлежи на председателя, който, като забѣлѣжи нѣкое опущение, поправя го съ своитѣ распорѣждания, или пакъ взѣма мѣрки за да предава виновнитѣ подъ отвѣтвеностъ, споредъ дисциплинарното производство. (Приема се.)

Чл. 112. Нито съдебнитѣ мѣста, нито председателитѣ имъ иматъ право да обсеждатъ дѣйствиата на прокуроритѣ или на помощницитѣ имъ; нѣ за неправилнитѣ и противозаконитѣ имъ постѣпки съобщаватъ Министру на Правосѣдието. (Приема се.)

Чл. 113. Прокуроритѣ и тѣхнитѣ помощници по правото за наблюдение да се пазятъ законитѣ, за всички опущения, които сж забѣлѣжили у съдебнитѣ мѣста, или лица отъ съдебното вѣдомство, съобщаватъ за това споредъ важността на случайтъ, или на председателитѣ на Съдѣтъ, или пакъ споредъ редѣтъ на подчинеността, въ Министерството на правосѣдието. (Приема се.)

Чл. 114. Общитѣ надзоръ надъ съдебнитѣ мѣста и длъжностнитѣ лица е у министра на правосѣдието. (Приема се.)

Чл. 115. Министра, като види въ нѣкое съдебно мѣсто натрупване много дѣла, бавност или сипране на движенieto въ дѣлата, предлага на председателя да вземе мѣрки за поправление, и да даде обяснение по това дѣло. (Приема се.)

Чл. 116. Министра на правосѣдието може да ревизира съдебнитѣ мѣста лично или чрезъ членовѣтъ на Върховниѣтъ Съдъ, или чрезъ прокурора на Върховниѣтъ Съдъ или помощника му; а ревизията за окржжитѣ

сѣдилища и мировитѣ сѣдии се порѣчва на членовѣтъ отъ Апелат. Сѣдове. (Приема се.)

Чл. 117. Когато Министра са убѣди че натрупването или бавността въ движенieto на дѣлата сж произлѣзли отъ передовността на самото съдебно мѣсто, той възбужда за туй дисциплинарно производство. (Приема се.)

Чл. 118. Канцеларитѣ на съдебнитѣ мѣста стоятъ подъ непосредственниѣ надзоръ на председателя, а за дѣлопроизводството въ канцеларията-най близкиѣ надзоръ принадлежи на секретарѣтъ. (Приема се.)

Раздѣлъ 8.

Отговорността на чиновницитѣ и дисциплинарното вѣзискание и производство.

Глава I.

За отговорността на длъжностнитѣ лица по съдебното вѣдомство (сѣдитѣ).

Чл. 119. Длъжностнитѣ лица отъ съдебното вѣдомство отговарятъ:

а) или по редѣтъ на дисциплинарното производство

б) или по приговоръ отъ углавѣнъ Съдъ.

Заб. Редѣтъ за углавѣнъ Съдъ надъ длъжностнитѣ лица по съдебното вѣдомство е опредѣленъ въ устава на углавното сѣдопроизводство. (Приема се.)

Глава II.

За дисциплинарнитѣ вѣзискания.

Чл. 120. Вѣзисканията, на които могатъ да се предадѣтъ длъжностнитѣ лица отъ съдебно вѣдомство по реда на дисциплинарното производство безъ да се предаватъ на углавѣнъ сѣдъ, сж:

а) напомняне,

б) забѣлѣжки,

в) вѣговоръ,

г) снемане отъ платата му,

д) затворъ не повече отъ за седѣтъ дена.

Михайловски: Азъ искамъ тука нѣщо да забѣлѣжа, че алинея д. трѣба съвсѣмъ да липсува. Тука се казва; „затворъ не повече отъ за седѣтъ дена“. Сѣдията, който се на толкова дни затвори, не трѣба да бѣде сѣдия, или пакъ трѣба да му се налага вмѣсто затворъ, друга нѣкоя глоба, защото онъ чрезъ престѣплението изгубва честѣта на сѣдия.

М-ръ Стояновъ: Въ членѣтъ се говори въобще, какви дисциплинарни наказания може да има и сж наведени разни степени за наказания. А послѣ кои чиновници подлежатъ на едно и друго наказание, говори се по доло.

Славейковъ: Тоже за снемане отъ платата му, говори се въ алинея г. Азъ неможъ да разбержъ какъ се съединява това съ другий законъ, който опредѣлява платата му.

М-ръ Стояновъ: Той ще получи плата, която му слѣдва, но тука е думата за штрафъ и това снемане отъ платата му не е друго, освѣнъ глоба.

Предсѣд: Приема ли Нар. Събрание чл. 120? (Приема се.)

Доклад. Пановъ: Чете членъ 121.

Чл. 121 На дисциплинарното взикание се предаватъ длъжностни лица отъ съдебното вѣдство:

1, за уиуещи, които сж произвѣзли отъ невниманне или отъ незнание на обязанноститѣ си по службата.

2, за неиспълнение на правилата и формитѣ при производството на съдѣствия, отправленieto на Сждѣтъ и изпълнение на рѣшенята, за нарушение на тѣхъ правила, и форми, и въобще за неисправност при изпълненieto на длъжността по службата.

Заб. за бавност (медленност) въ изпълненieto на обязанностита си по службата. (Приема се.)

Чл. 122 По реда за дисциплинарна отговорностъ председателитѣ, подпредседателитѣ и членовѣ на съдебнитѣ мѣста, въ това число съдебнитѣ стѣдователи и мировитѣ сждии поддѣжатъ на горѣказанитѣ взискания Чл. 119 не пикѣ освѣнъ чрезъ формално разгѣдване въ надлѣжащитѣ Сждѣ споредъ дѣлото и на основание на правилата за дисциплинарно производство. (Приема се.)

Чл. 123 Правото да ся прави напомняние или бѣлѣжка на кой и да е Сждѣ за цѣлий му съставъ, или само на присѣственний съставъ, принадлежи на Върховнийтъ Кас. Сждѣ. (Приема се.)

Чл. 124 Прокуроритѣ и тѣхнитѣ помощници поддѣжатъ на дисциплинарно взикание направо по усмотрѣнieto на Министра, нѣ не преди да имѣ поиска и вземе предварително обяснение, при което прокурора на Върховнийтъ Сждѣ и неговитѣ помощници могатъ на това основание да се подвергнатъ само на напомняние; прокуроритѣ на Апел. Сждилища и помощницитѣ имѣ, и прокуроритѣ на окр. Сждилища само на напомняние, бѣлѣжка и вигворъ, а помощницитѣ при прокуроритѣ въ Окржнитѣ Сждилища могатъ чрезъ Министра да се накажатъ и съ иземанье отъ платата имѣ. (Приема се.)

Чл. 125 Съдебнитѣ пристави, секретаритѣ и помощницитѣ имѣ могатъ да се накажатъ съ дисциплинарно взикание отъ най горнето до най долнето, по усмотрѣние на сжда въ който служатъ.

Грънчаровъ: Като приехми, че секретаритѣ и приставитѣ се назначаватъ отъ Князя, незнай могатъ ли да се даватъ на наказание отъ председателя на сжда. Азъ мисля, че трѣба да се наказватъ отъ по горни сждилища, по представление на председателя.

М-ръ Стояновъ: Съгласявамъ се съ това, само напомнямъ членъ 122.

Председателъ: (Чете 122 чл.)

Грънчаровъ: Азъ само мисля, че не трѣба да се споменува нищо за помощницитѣ.

Докладчикътъ: (Чете още веднѣжъ 125 чл. по новата редакция:) „Съдебнитѣ пристави и секретаритѣ могатъ да се накажатъ съ дисциплинарно взикание отъ най горнето до най долнето, споредъ 122 чл., а помощницитѣ на секретаритѣ, по усмотрѣнieto на сждѣтъ, въ който служатъ.“ (Приема се.)

Чл. 126 Канцеларскитѣ служители по усмотрѣнieto на председателя и прокурора при които служатъ, могатъ да бждѣтъ наказвани съ всяко едно отъ дисциплинарнитѣ взискания. (Приема се.)

Чл. 127 Напомнянята, бѣлѣжитѣ и вигворитѣ се правятъ или устно или писменно. (Приема се.)

Глава III.

За редѣтъ на дисциплинарното производство.

Чл. 128 Дѣла за дисциплинарно производство сж работа на:

а) Върховнийтъ Сждѣ, кога сж за председателитѣ и членовѣ на Апелативнитѣ сждилища;

б) — Апелативнитѣ Сждилища, кога сж за председателитѣ, подпредседателитѣ и членовѣ на Окржнитѣ Сждилища, както и за съдебнитѣ стѣдователи и мировитѣ сждии.

в) На всяко съдебно учрѣждение за всички други чиновници, които не сж помешти горѣ, и за всяко лице въ това мѣсто, въ което служи.

Симеонъ Митр. Преславски: Вчера, Г-да, ако помните, бѣхъ направилъ едно предложение, тогава се каза, че не било мѣстото му да се приложи тамъ, дѣто азъ мисля. Азъ мисля сега, че тука му е мѣстото, защото тука се говори за дисциплинарни взискания. Още по напредъ искахъ дума, по Г. председател не ме виде и по тая причина не ми е далъ думата. Сега ако Нар. Събрание мисли, че може да се приложи нѣкъдѣ това, което казахъ, нѣка рѣши, кое мѣсто му е най удобно.

Предсѣд: Желаетъ ли Народ. Събрание да изслуша това предложение? (Гласове: Желаетъ.)

Симеонъ Митр. Преславски: Моето предложение бѣше, че не се позволява на сждия да се отнася грубо къмъ подсждимитѣ, нито да употребява оскърбителни за тѣхъ думи. Сега кое мѣсто и какъ трѣба да се приложи то, азъ мисля, че въ 121 чл. може да се тури, дѣто се казва: за опущения, които сж произвѣзли и тѣй на т. да се приложи: „за грубото отнасяние на сждиятъ къмъ подсждимитѣ и за употребленieto оскърбителни думи“ да се даватъ на дисциплинарни взискания.

М-ръ Стояновъ: Азъ намирамъ за недостаточно наказанието, което предлага Н. Преосвященство за това нѣщо. Азъ мисля, че трѣба по строго наказание. За единъ сждия, който си позволява да се отнася грубо въ сждилището, за него дисциплинарното наказание е много малко. Той трѣба да се исключи отъ служба, или трѣба да получи по тежко наказание. Дисциплинарното наказание е за леки престѣпления, а не за такива тежки. Азъ припомнямъ: нека Н. Преосвященство не мисли, че ще остане безъ защита онзи, който се сжди; но тукъ е думата за леки престѣпления; а колкото за грубото отнасяние, това вѣче спада между уголовнитѣ престѣпления.

Доклад. Пановъ: Освѣнъ това думата „грубостъ“ е понятие неопредѣлено и ще бжде безполезно да туримъ такава една дума въ закона. „Грубостъ“ е понятие относително, за одного е грубостъ, за друго е глупостъ, за 3-ий е благодѣние. За това трѣба да се опредѣли за каква грубостъ именно да

се наказват и трѣба да се мотивира това.

А. Цановъ: Азъ незнам дали има нужда за разяснение думата „грубост“. Менѣ ми се чини, че всѣки разбира, що значи това. Азъ съмъ съгласенъ съ Н. Преосвященство, че било тука, било на друго мѣсто, трѣба да се тури, щото на сѣднитѣ не се позволява да се отнасятъ грубо къмъ подсѣдимитѣ и да говорятъ, каквото имъ дойде на устата. Ако това наказание не е достатъчно, нека се тури по тежко наказание; но едно наказание трѣба да има въ закона за това.

М-ръ Стояновъ: По нѣкой пътъ си дава ми трудъ, който не е нужденъ. Тука правимъ законъ за сѣдоустройството, а не наказателенъ законъ. Дисциплинарниѣ наказания сѣ свършено другъ видъ наказания. За престѣпление, което има уголовенъ характеръ, трѣба да знае сѣки, че има по строго наказание. Ако земемъ да рѣшаваме тука ли ще туримъ или дѣ ще туримъ, това е свършено неумѣстно, защото вѣче е предвидено въ наказателния законъ. Азъ моля Народ. Събрание да иде по нататъкъ и да не си губи времето.

А. Цановъ: Тука ако четемъ 48 чл. ще видимъ, че има и наказателенъ законъ, защото за едикое престѣпление се глобява нѣкой. Тогава, моли Г. М-ра, не може ли да се тури глоба и за такива груби отношения на сѣднитѣ къмъ подсѣдимитѣ?

Мин. Стояновъ: Азъ вѣче неотговарямъ, казахъ вѣче.

Миханловски: Азъ ще кажъ на Г-на Цанова, че тука е думата само за дисциплинарни наказания. Ако единъ чловѣкъ трѣба да дойде въ единъ срокъ, нужно е да му се проводи предписаніе. Ако това не направи сѣдната, или ако днесъ е срока, а сѣдната го позива на другий денъ и неще днесъ да разгѣдва неговото дѣло, безъ да има нѣкои мотиви, или пакъ разгѣдва друго по напредъ, тогава за сичко това има дисциплинарни наказания. А личнитѣ оскѣрбления, или за оскѣрбление, което направи сѣдната вѣнъ на улицата, за това има особенъ наказателенъ законъ. Ако той направи оскѣрбление, като сѣдия, това е криминално престѣпление и ще се накаже по строго, отколкото да направи престѣпление вѣнъ на улицата. Тѣй сѣщо и ако единъ чловѣкъ направи безчиние въ сѣдилището е друго нѣщо, отъ колкото да го направи на улицата.

Симеонъ Митрополитъ Преславски: Кажа ми се, че тука не му било мѣстото да се приложи такова нѣщо, каквото казахъ азъ. Вчера се разисква върху тѣзи работа и, ако добръ помня, с рува ми се, Г. М-ръ каза, че трѣба да се приложи въ дисциплинарното вѣзисканіе. Подиръ се каза, че въ този законопроектъ нѣмало опредѣлено наказание и

нетрѣба да се опредѣли. Твърдѣ добръ. Но кога има наказание за онези хора, които би дързнали да направятъ смущение въ сѣдилището, азъ незнамъ защо да не се приложи нѣщо и за сѣднитѣ, които не се отнасятъ добръ къмъ подсѣдимитѣ. Ако за сѣднитѣ, трѣба да се приложи само въ криминалния законъ, защо това да се не направи сѣщо въ криминалния законъ и за подсѣдимитѣ, или за повѣренницитѣ имъ, които би правили безчиния вѣтрѣ въ сѣдилището.

Мин. Стояновъ: Азъ бихъ билъ готовъ колкото щете да обяснявамъ, но само да не се уморяваше човѣкъ. Азъ трѣба пакъ да дамъ обяснение, защото Н. Преосвященство показва недоумѣние. Той каза когато има наказание за подсѣдимитѣ, защо да нѣма и за тия, които сѣдятъ. Ако прочетемъ 120 чл., то ще знаемъ за какво има дисциплинарно вѣзисканіе. (Чете 120 чл.). Сега разумѣва се, за сѣднитѣ има предвидено наказание, както се чете тука, а тука се казва и за наказание за такива престѣпления „за които нѣма да се предаватъ на уголовни сѣдии;“ ще каже, за малки погрѣшки, или за неисправности въ сѣда или въ канцеларията. За други наказания, освѣнъ тѣзи, говори се въ наказателния законъ. Сега Н. Преосвященство изисква да изброимъ тука всичкитѣ случаи и грѣшки, които може да направи сѣдната. (Митрополитъ Преславски: Не изисквамъ това.) Питамъ: Имали дисциплинарно вѣзисканіе? има. Имали наказателенъ законъ? има; какво друго още се иска? азъ не разбирамъ.

Расолковъ: Азъ ще кажъ нѣколко думи, за обяснение на тѣзи Г-да, които не разбиратъ, защо да се каже съ какво ще се наказватъ тѣзи, които невардятъ реда въ сѣдилището, а да нѣма наказание за сѣдната, ако направи едно престѣпление. Ето защо: тамъ се казва, ако подсѣдимия направи шумъ въ сѣдилището, тогава сѣдната ще го отстрани безъ да го дава подъ сѣдъ или безъ да свика коллегия, за да рѣши, какъ да го накаже. Но ако се отнесе сѣдната грубо къмъ подсѣдимия, за това не може тука да се каже, че ще се затвори напр. за 7 дена или на единъ мѣсецъ и т. н. Той, подсѣдимия, трѣба да даде прошение на погорне сѣдилище, което да рѣши да ли е виновенъ сѣдната, или не и да му опредѣли наказанието. (Гласове: Изчерпано е!)

Предсѣдателъ: Въпросътъ се разясни. Предложението на Н. Преосвященство Преславски гласи, че къмъ 121 ст. да се придаде още наказание за грубото повѣдение на сѣдната къмъ подсѣдимия. Върху това Г. М-ръ каза, понеже за такова нѣщо по тежко наказание трѣба, то оно подлежи подъ уголовни дѣла, и трѣба да се отнесе къмъ

другъ единъ законъ. Приема ли Н. Събрание това предложение да се притурятъ: (Гласове: Не. Други; Да).

Митрополитъ Преславски: Вчера бѣше приело Нар. Събрание това предложение, за това нѣма нужда сега да се вотира. Тогаза се каза, че тамъ не му било мѣстото и, азъ помня, нѣкои казваха, че мѣстото му е въ дисциплинарниѣ наказания. Сега пакъ се казва, че тука не му било мѣстото; за това незнамъ дѣ му е мѣстото. Нѣкъдѣ трѣба да се тури, за да се предвѣрѣтъ българскитѣ граждани отъ грубитѣ отношения на сѣднитѣ.

Председатель: Ще ли признае Нар. Събрание, че мѣстото на предложението е тука или не?

М-ръ Стояновъ: Вѣче два пхти повтаря Н. Преосвященство, като иска да ме обличава въ едно противорѣчие, че днесъ казахъ нѣщо, за което вчера съмъ казалъ противното. Ако щемъ да земеръ да разисквами противорѣчия; тогава трѣба да четемъ протоколитѣ, защото иначе никой не може да знае, да ли е това тѣй казано, или не. Азъ баримъ отъ своя страна се съмнѣвамъ, да съмъ така говорилъ, както мисли Н. Преосвященство. Азъ мисля, че съмъ казалъ, сѣднитѣ за наказание първо подлежатъ на дисциплинарно вѣзисание. Сега иска Н. Преосвященство да ми приписва съвсѣмъ други думи. Азъ повтарямъ, че има принципъ и правила, които ако ги нарушимъ, ще излезе едно шарено нѣщо, безъ да знаемъ за какво сме говорили. Когато Н. Преосвященство говори за българскитѣ граждани, това сж съвсѣмъ хубави фрази, но азъ незнамъ какво практично значение могатъ да иматъ. Тука ще вотираме наказанието за сѣднитѣ, на които трѣбало да изложимъ сичкитѣ видове престѣпления и ако това изложимъ, тогава ще направимъ единъ видъ наказателенъ законъ. (Гласове: Изчерпано е).

Председатель: Пакъ ще повтори: никой не отрича, че сѣдната трѣба да бѣде наказанъ за грубото му отношение къмъ подсѣдими. Въпроса е само, дѣ да се прибави това, въ дисциплинарниѣ вѣзисания, или на друго мѣсто. Г нѣ М-ръ доказва нашпироко, че мѣстото му е тамъ, дѣто се говори за тежко наказание и желае тамъ да се отнесе. Тогава питамъ: желае ли Нар. Събрание да остане тука или не? Който желае да си дигни ржката. (Меншество. 21 дигнали. 57 сѣдять). Слѣдователно предложението на Н. Преосвященство пада. Никой не защитава, че не трѣба да бѣде наказанъ сѣдната за неговото грубо обнасяние, но за това се говори въ другъ единъ законъ; а тука въ протокола е внесено.

Докл. Пановъ: (Чете още веднѣжъ): Членъ 128 (Приема се).

Чл. 129 Дисциплинарното производство се възбуж-

да: върху сѣднитѣ, а тѣй сжщо и върху сѣдебнитѣ слѣдователи, или по опредѣленіе на самитѣ Сѣдѣ, или по предложение на Министрътъ на Правосѣдието; а върху другитѣ лица отъ председатели или отъ прокурора. (Приема се.)

Чл. 130 Поводѣтъ за наченване дисциплинарно производство, наедно съ всичкитѣ свѣдѣния и книжи, които се отнасятъ до това дѣло, председателя или подпредседателя на когото, споредъ горнитъ чл. 128, е подвѣдомствено това дисциплинарно дѣло, се предлага на предварително обѣждане въ едно отъ распорядителнитѣ засѣдания на Сѣдѣтъ. (Приема се.)

Чл. 131 Дисциплинарното производство, което е починато на основание отъ жалба на частно лице, не се прекращава, макаръ това сжщо лице и да моли отпосѣ, что жалбата му да остане безъ послѣдствие. (Приема се.)

Чл. 132 При предварителното обѣждане на едно дисциплинарно дѣло, Сѣдѣтъ е длѣженъ да събере всичкитѣ справки по дѣлото, и да поиска обяснение, което обвиняемото длѣжностно лице има право да представи писмено или усно. (Приема се.)

Чл. 133 Слѣдъ пълното обяснение по дѣлото, то се внася на раземотрѣние и рѣшение отъ общото събрание на всичкитѣ отдѣления отъ Сѣдѣтъ. (Приема се.)

Чл. 134 Когато ще се разгѣдва дѣлото въ общото събрание отъ Сѣдѣтъ извѣстива се на обвиняемитѣ, който има право да доиде самъ въ засѣданието за лично обяснение. Повѣренници не се приематъ за това. (Приема се.)

Чл. 135 Въ дисциплинарниѣ дѣла отстранение на сѣднитѣ става на общитѣ основания. (Приема се.)

Чл. 136 Дисциплинарниѣ дѣла се разгѣдватъ дверемъ-затворенимъ, освѣнъ когато обвиняемитѣ самъ желае да се разгѣда дѣлото му публично. Въ тоя случай обвиняемитѣ има право да си вземе защитникъ. (Приема се.)

Чл. 137 При разгѣждане дисциплинарни дѣла Сѣдѣтъ не се подчинява на никакви други форми, освѣнъ тѣзи които сж показани по-горѣ чл. чл. 120 121 и редѣтъ за обяснение на дѣлото зависи исключително отъ благоустройство на Сѣдѣтъ; нѣ предъ да постанови рѣшението Сѣдѣтъ е длѣженъ да изслуша заключението на прокурора, а слѣдъ туй и окончателнитѣ обяснения на подсѣдими или защитникѣтъ му. (Приема се.)

Чл. 138 При разгѣждане на дѣлото, ако се покаже друго нарушение или упущение отъ обвиняванитѣ, то Сѣдѣтъ, споредъ обстоятелствата, може да разгѣда педно и двѣтъ дѣла, или да даде на другото новъ ходъ, споредъ редѣтъ, показанъ въ членовѣтъ. (Приема се.)

Чл. 139 Рѣшението на Сѣдѣтъ се обявява на обвинения, незабавно, когато той се намира въ Сѣдѣтъ. А кога отѣжствова, призовава се въ Сѣдѣтъ, за да изслуша рѣшението; ако ли се нажѣрва въ служба на другитѣ градъ, то рѣшението му се обявява дверемъ-затворенимъ, въ общото събрание на Сѣдѣтъ, въ който той служи. (Приема се.)

Чл. 140 Рѣшението за напоминание на мировитѣ сѣди, или на сѣдебнитѣ слѣдователи, могатъ да пѣ се съобщатъ и тамъ гдѣто живѣятъ. (Приема се.)

Чл. 141 Противъ рѣшението на Окржжитѣ Сѣдилища, а тѣй сжщо и противъ постановитѣ въ първа степенъ рѣшения на апелативнитѣ Сѣдилища, осѣденитѣ иматъ право да подаватъ жалба, и прокуроритѣ протести до двѣ седмици, слѣдъ деньтъ, въ който е станжло рѣшението. (Приема се.)

Чл. 142 Жалби и протести, съ всичкитѣ книжи и документи, които се отнасятъ до дѣлото, се подаватъ предсѣдателю на тоя Сѣдѣ, който е рѣшилъ дѣлото: той пре-

праща всичко въ по-горниятъ Сждъ, който въ общо събрание на всичкитъ си отдѣления рѣшава дѣлото окончателно. Противъ рѣшението на този Сждъ не ся допускатъ жалби и протести. (Приема се.)

Чл. 143 Когато са разгледватъ дѣла по жалби и протести се пазятъ правилата показани по горѣ въ чл. чл. (Приема се.)

Чл. 144 За всяко окончателно рѣшение, което е станало въ дисциплинаренъ редъ, трѣба да се съобщава за свѣдѣние Министру на Правосъдието. (Приема се.)

Чл. 145 Прошения за отгвѣщение на окончателнитъ рѣшения въ Апелативнитъ Сждилища, които сж поставени въ дисциплинаренъ редъ, се допускатъ само въ е д н а седмница отъ какъ се е произнесло рѣшението, само въ тѣзи случаи:

1 когато рѣшението е постановено, но не отъ надлъжащитъ Сждъ, или пакъ не въ надлъжащитъ си присественъ съставъ.

2 когато рѣшението е станало безъ да се изслушатъ обясненията на обвиняемия

3 когато сждътъ е положилъ наказание по голѣмо отъ колкото му позволява закона.

4 когато кѣмъ дѣлото е примѣненъ законътъ, но съ прямо нарушение на сждитъ му смислъ. (Приема се.)

Чл. 146 При разгледването на едно дѣло по дисциплинаренъ редъ, ако се покажатъ обстоятелства, споредъ които виновнитъ подлѣжи на угавенъ Сждъ, то дисциплинарното производство се спира, и подсждимитъ се предава на угавенъ Сждъ, споредъ правилата въ уставътъ на угавното сждопроизводство. (Приема се.)

Чл. 147 Кога единъ сждия се предаде по угавенъ редъ на нѣкакво наказание, или взыскание за преступление и злодѣяние, което не се отнася до изпълнение на службата му; или когато сждията се привлече кѣмъ слѣдствие за обвинение въ престѣпно дѣяние, което навлича на себе си угавно или исправително наказание, или кога сждията се запре за лични дългове, или когато по остановения редъ сждията се обяви за несостоятеленъ длъжникъ; то за обстоятелствата на подобни дѣла се извѣстява немедленно Министру на Правосъдието, отъ когото зависи или да предложи на Върховний Сждъ въпросъ за привременното му отстранение отъ длъжността, или пакъ да представи на князътъ докладъ за отчислението на подобенъ сждия отъ служба.

Заб. Во всички случаи сждията, който е подъ слѣдствие за обвинение въ злодѣяние и преступление вънъ отъ службата си не може да участвова въ засѣданията на Сждътъ, и да върши какви и да е сждебни длъжности отъ него частъ, въ който е привиканъ подъ слѣдствие.

Званieto на сждия не може да ся счита препятствие за да ся привлече подъ слѣдствие, или да ся предаде подъ Сждъ за общи преступления не по длъжността му по обикновенъ редъ на угавното сждопроизводство. (Приема се.)

Председателъ: Давамъ на 5 минути почивка.

Подиръ почивката.

Докл. Пановъ: (Чете:) Раздѣлъ 9. за сждебнитъ пристави.

Чл. 148. Сждебнитъ пристави се назначаватъ при окръжнитъ сждилища да изпълняватъ рѣшенията, които имъ се възлагатъ споредъ уставитъ на угавното и гражданско сждопроизводство. (Приема се.)

Докл. Пановъ: (Чете:)

Чл. 149. Сждебнитъ пристави се назначаватъ отъ

председателитъ на окръжнитъ сждилища съ съгласието на прокурора. Числото и възнаграждението имъ се опрѣдѣляватъ по шатоветъ.

Тихчевъ: Този членъ трѣба да се унищожи, защото приехми за сждебнитъ пристави да се назначаватъ съ указъ отъ Н. Височество, а колкото за шатоветъ ще видимъ послѣ въ разносикитъ.

Грънчаровъ: Само една поправка е нужна въ редакцията, дѣто трѣба да се каже: „сждебнитъ пристави се назначаватъ отъ Княза по предложение отъ председателя на окр. сждъ съгласно съ прокурора“. Така се прие и по напредъ.

Председателъ: Желаетъ ли Народното Събрание да се измѣни редакцията. (Желаетъ.) Който нежелаетъ да си дигне ръката. (Никой не дигна.)

Докл. Пановъ: (Чете:)

Чл. 150. Сждебнитъ пристави за въ длъжността си трѣба да даждъ кѣтвта. (Приема се.)

Докл. Пановъ: (Чете:)

Чл. 151. Кога нѣма сждебни пристави, председателя има право да поръча изпълнението на тѣхната обязанность върху нѣкой сждебенъ разсылний или полицейскій чиновникъ, като поиска тѣзи чиновници отъ мѣстното полицейско начальство. Когато изпълняватъ сждебни обязанности полицейскитъ чиновници сж подъ прямо распоряждане на председателятъ. (Приема се.)

Докл. Пановъ: (Чете:)

Чл. 152. За сждебния приставъ се назначава особенъ законъ и печатъ. (Приема се.)

Докл. Пановъ: (Чете:)

Чл. 153. Ако нѣкой се съпротиви на дѣйствиата на сждебний приставъ, той има право да иска съдѣйствие то на мѣстнитъ власти. (Приема се.)

Докл. Пановъ: (Чете:)

Чл. 154. За сѣко съпротивление на сждебния приставъ, когато изпълнява длъжността си, или за нанесение оскърбление, той съставлява особенъ протоколъ съ подписи на свидетѣли, а тѣй сждо и чиновникитъ отъ мѣстната полиция, ако тогава сж присѣствovali. (Приема се.)

Докл. Пановъ: (Чете:)

Чл. 155. Означения въ горната статия протоколъ се представя отъ пристава на прокурора при сждебний окр. сждъ, който зема мѣрки за да изслѣдва случката, която е представена въ протокола и да предаде виновнитъ подъ сждъ. (Приема се.)

Докл. Пановъ: (Чете:)

Чл. 156. Тѣй сждо сждебний приставъ представя протоколъ, когато и мѣстнитъ власти не му даждъ длъжното съдѣйствие. (Приема се.)

Докл. Пановъ: (Чете:)

Чл. 157. Сждебний приставъ не трѣба да зема на себѣ си никакви дѣйствия касателно до съпругата му или до родственникитъ му отъ четвърта степенъ и за сватови до втора степенъ включително.

Ст. Поповъ: Касателно до съпругата и родственникитъ му тукъ се казва до четвърта степенъ. Азъ мисля, че трѣба да се каже до трета степенъ.

Председателъ: То е редакционна забѣлж-

ка. Постѣ трѣба да се каже: „съпругата си“, вмѣсто „съпругата му“. (Приема се.)

Докл. Пановъ: (Чете:)

„Чл. 158. Схдебнитѣ пристави сѣ задѣлжени да иматъ книги да записватъ както сѣка поржчка, която сѣ получила, тъй и сичкитѣ дѣйствия, които сѣ направили последователно при изпълненіето на поржчката и да представятъ тѣзи книги за провѣрка, споредъ правилата, които се опредѣляватъ въ правилника“. (Приема се.)

Докл. Пановъ: (Чете:)

„Чл. 159. За всѣко незаконно отказване да изпълни длъжността си; за всѣко упушение по службата си: превишение власти и за всякаквъ противозаконенъ постѣпкъ, схдебнии приставъ споредъ упушението или злоупотреблението, или се предава на дисциплинарни взыскание, или се дава на углавенъ схдъ“. (Приема се.)

Докл. Пановъ: (Чете:)

„Чл. 160. Освенъ общитѣ дисциплинарни взыскания, които сѣ опредѣлени въ чл. 119, председатели на окр. схдъ има право да направи на пристава бѣлѣжка, вѣговоръ и даже да го запре до три дни“.

Мин. Стояновъ: Слѣдъ това, което опредѣлихми за схдебнитѣ пристави въ дисциплинарниятъ взыскания, азъ предлагамъ да се махне тая статия.

Докл. Пановъ: И комиссиията е унищожила тая статия.

Председатель: Тогава нѣма нужда да се гласоподава.

Докл. Пановъ: (Чете Чл. 161, който сега става 160.)

„Чл. 160. Жалби противъ личнитѣ дѣйствия на схдебнитѣ пристави, а тъй сѣщо и срѣщу бавяние въ изпълненіето на длѣлата имъ, се подаватъ на председателствѣ на схдѣтъ“. (Приема се.)

Председатель: Сега остава да се прочете третото четене на проекта, но понеже докладътъ на комиссиията трѣба да се редигира, то остава за утрѣ. Сега да се прочете распределението на схдебнитѣ окрѣзи.

Докл. Пановъ: (Чете Приложение I. къмъ схдоустройството.)

Мин. Стояновъ: Тукъ има малко неприятели, защото трѣба да се започне съ Соф. окрѣгъ по нататѣкъ има печатана погрѣшка дѣто се казва, че Плъвенский схдъ е първо-стъпененъ, а Видинский третостепененъ, вмѣсто да се каже: Видинский I. стъпенъ, а Плъвенский II. стъпенъ.

Славейковъ: Азъ мисля, че Вид. окр. схдъ може да остане II. стъпенъ. Такава бѣлѣжка е направила и комиссиията, като предлага, да се съедини Врачанский схдъ съ Раховский, но ако това нестане, тогава незная, да ли има нужда да стане II. стъпенъ.

Председатель: Нѣма ли комиссиията нѣкава забѣлѣжка.

П. Станчовъ: Азъ мисля Г-да, че споредъ началото, което приехми за разгѣждане този за-

конопроектъ не може да се говори сега нито за Врачанский, нито за Никополский окрѣзи въобще, но трѣба да рѣшимъ принципиално: два стъпена ли ще приемемъ или три? Постѣ това можемъ да разискваме за всѣки окрѣгъ отдѣлно.

Председатель: Съгласно ли е Народното Събрание да разискваме за всѣки окрѣгъ отдѣлно? (Съгласно.)

Докл. Пановъ: (Чете:) „Плъвенский окрѣженъ схдъ, въ който се включаватъ: Плъвенский, Ловчанский, Никополский и Свищовский“.

Грънчаровъ: Азъ мисля да разгѣждами само центровете на окр. схдилища, а околнитѣ, дѣто ще стоятъ мирови схдни, да ги оставимъ на Министерския Съвѣтъ, защото сега още нѣмаме административни околии.

Славейковъ: Съгласенъ съмъ съ предговорившия, че понапредъ трѣба да рѣшимъ за центровете на окрѣжитѣ, а другото да остане по-послѣ; но не съмъ съгласенъ, че не трѣба да ни се даждѣ обяснения особено за мировитѣ схдни. Ако има нѣкой да направи нѣкоя забѣлѣжка, нека я направи, за да се представи на Министерството. Истина, че на Министерството се предостави рѣшението, но то трѣба да земе въ съображение нѣкои забѣлѣжки върху това.

Расолковъ: Преди да се вотира за Плъвенский окрѣгъ трѣба да се съгласимъ: 10 ли ще бждѣ окр. схдове или повече. (Гласове: това се вѣче прие.) Ако да имаме предъ себѣ си редъ за схдопроизводството, то ще видимъ до каква сума трѣбатъ, и окончателно или не ще рѣшимъ за мировитѣ схдни. Както за мировитѣ схдове, така и за окрѣжнитѣ, и за апеллативнитѣ би могли да рѣшаваме по лесно, ако да имаме предъ себѣ си проектъ за схдопроизводството; но като нѣмаме такава нѣщо, то не можемъ да кажемъ, да ли е това число голѣмо или малко.

Мин. Стояновъ: Ако да бѣше проектътъ за схдопроизводството на мировитѣ схдни окончателенъ законъ, въ който Събранието нѣма нищо да прибавя, тогава би имали основание думитѣ на предговорившия; но както видиме работата не е свършена, защото, когато се внесе тоя законопроектъ, тогава Народ. Събрание има право да дава таквъ атрибутъ на мировитѣ схдни и толкова широкъ крѣгъ, колкото мисли за полезно за функциитѣ на тѣзи схдни. За това сега не може да се каже трѣба ли да има мирови схдни или не, понеже ние незнаемъ значението на тѣхното вѣдомство, додѣто не се произнесе Събранието върху този проектъ.

П. Станчовъ: Азъ ще кажа двѣ думи за Плъвенский окр. въ схдебно отношение, както е тукъ и въ който сѣ вмѣстени Плъвенский, Ловчанский,

Никополски и Свищовски. Но за да кажа две думи за Плевенски, ще спомена нещо за Търновски като за разяснение, и после пак ще се върна на предмета. Търновски окр. има 200.000 души население; за него видим в законопроекта, че му се придават СевлиеВСки, Еленски и Габровски. Според мене аз видя тука една несъразмерност, защото в такъв случай ще натрупаме Търновски сдъ с много работа. Напротив по-добре би било да остане Търновски окр. сдъ самъ, пакъ Плевенски съ Никополски, а отъ Ловчански и СевлиеВСки да се състави другъ сдебенъ окръгъ; така щото вмѣсто 10 ще имаме 11 окръжни сдъове. Сирѣчь, азъ желая да се извади Ловчански окръгъ отъ Търновски, за да се съедини съ СевлиеВСки, който да стане особенъ сдебенъ окръгъ. Това като обяснение-

Грънчаровъ: Като се прие да бждатъ 10 сдебни окрузи, то не е умѣстно да се говори за 11.

М-ръ Каравеловъ: Менѣ се чини, че при количеството на населението трѣба да се глѣда и на пространството. Търновски окр. е гѣсто населенъ. Колкото за центроветъ, Търново дѣйствително трѣба да бжде центръ. Плевенъ е по-централенъ градъ отъ колкото Ловечъ. За това мисля, че не можемъ да направимъ промѣнения, но трѣба да се приеме както стои въ проекта. (Гласове: исчерпано е.)

Славейковъ: Азъ ще потвърдя думитъ на г-на Каравелова, че трѣба да се земе въ внимание пространството и имамъ да забѣлѣжа, че Орхание е по-близо въ своето отношение къмъ Плевенъ, или Ловечъ отъ колкото къмъ София. Ние трѣба да се ръководимъ сѣкога по тоя принципъ: центроветъ да не сж отдалечени отъ припадающитъ къмъ тѣхъ мѣстности. Напр. Троянската околия има 13 или 14 часа до Плевенъ, а Тетевенската е много по-далечъ отъ София, а по-близо до Плевенъ. Това трѣба да се земе въ внимание.

А. Цановъ: Азъ се съгласявамъ съ г-на Славейкова колкото за Орханийски окръгъ, особено като населението му отива все къмъ Плевенъ за своитъ работи. За това по-естественно е Орханийски окръгъ да припада къмъ Плевенъ.

Мин. Каравеловъ: Тукъ има депутатъ отъ Орхание, нѣка ни обясни за това.

Брънчевъ: Г-нъ Цановъ казва, че Орхание било по-близо къмъ Плевенъ. Вие синца знаете, които сте минавали по Плевенски път, колко е отдалеченъ Плевенъ отъ Орхание: 20 часа, Ловечъ 20, София 10 и Враца 10. Най-крайното село Ябланица има 6 часа до Орхание, а 14 до Плевенъ. За това на нашитъ не е възможно да идатъ въ Плевенъ, но желаятъ за София.

Председателъ: Приема ли Нар. Събрание Плевенски окр. сдъ за втора степенъ, (Приема се.) Който го не приема да си дигне ръката. (Никой не дигна.)

Докл. Пановъ: (Чете:)

Търновски окр. сдъ първа степенъ, който ще обхвата окръзи: Търновски, Габровски, СевлиеВСки и Еленски. (Приема се.) (Чете:) Русчукски окр. сдъ, първа степенъ, който обхвата окръжитъ: Русчукски и Разградски. (Приема се.) (Чете:) Шуменски окр. сдъ втора степенъ който обхвата: Шуменски, Ески-Джумайски и Османъ-Базарски окръзи. (Приема се.)

(Чете.) Силистренски окр. сдъ втора степенъ, който обхвата само Силистренски окръгъ. (Приема се.)

(Чете.) Варненски окр. сдъ първа степенъ, който обхвата окръжитъ: Варненски, Балчикски, Провадйски и Х. О. Пазарджикски. (Приема се.)

(Чете.) Софийски окр. сдъ първа степенъ, който обхвата: Софийски, Самоковски, Дубнишки, Радомирски и Орханийски окръзи.

Комисията зачеркнула Дубница и Радомиръ и написала Трънски.

Расолковъ: Дубница и Радомиръ къмъ кой окр. сдъ се присъединяватъ къмъ Кюстендилски ли или къмъ Софийски?

Мин. Стояновъ: Административно къмъ Кюстендилски, за това и сдебно ще се съединятъ къмъ него.

Радомирски депутатъ: До Кюстендилъ имаме 7 часа, а до София ни е по-близо. Освѣнъ това, когато имаме да апелираме като ще дохождаме въ София, тогава незная защо да се дѣлимъ отъ София.

Грънчаровъ: Административно сж съединени и това е достатъчно. Друго е за градътъ Радомиръ и друго е за селата. Селата се по-близо до Кюстендилъ, а градътъ до София.

Расолковъ: Дубница и Радомиръ трѣба да се присъединятъ къмъ Кюстендилски окр. сдъ.

Председателъ: Азъ питамъ Събранието дѣ трѣба да се отнасятъ Дубница и Радомиръ? (Гласове: къмъ Кюстендилъ.)

Славейковъ: Дѣйствително ако глѣда човѣкъ отстоянието, види се, че може да приложи Радомиръ къмъ София, но азъ мисля, че нѣма толкозъ обида, ако го присъединимъ къмъ Кюстендилъ, защото безъ никакви затруднения населението може да ходи тамъ. А въобще желалъ бихъ хората му да не ходятъ много да се сждятъ, защото ще иматъ въ околията мировий сдия за по-малки работи. Ако го приложимъ къмъ София, тогава ще станатъ голѣми затруднения, защото искаме присъединение къмъ София Орхание и Трънъ, които не могатъ другадъ да се приложатъ. (Гласове: исчерпано е.)

Председателъ: Приема ли Нар. Събрание Соф. окр. сдъ да бжде първа степенъ и да се съ-

стои отъ старитѣ окр. сѣдове: Софийскій, Самоковскій, Орханійскій и Трънскій. (Приема се.) Който не приема да си дигне ржката. (Никой не дигна.)

Докл. Пановъ: (Чете.)

Кюстендилскій окр. сѣдъ втора стъпенъ съ Радомиръ и Дубница. (Приема се.)

(Чете.) Видинскій окр. сѣдъ първа стъпенъ, съ Ломъ-Паканка и Бѣлградчикскій. (Приема се.)

(Чете.) Врачанскій окр. сѣдъ втора стъпенъ съ Берковскій и Раховскій. (Приема се.)

Предсѣдателъ: За да свършимъ работата на предложенъ законопроектъ, остава да се говори за околнѣскитѣ мирови сѣдии, но като Народ. Събрание не може да се произнесе окончателно, то ще ги оставимъ за по-послѣ, понеже този въпросъ е свързанъ съ другъ въпросъ. За това питамъ: има ли нѣкой да забѣлѣжи нѣщо върху тѣзи сѣдилища.

Мин. Стояновъ: Споредъ докладъ на комисията Нар. Събрание може да искаже мнѣнието си за всѣки пунктъ и центръ на мировитѣ сѣдии; това мнѣние ще се забѣлѣжава и ще се предостави на Мин. на Правосѣдието за да нареди това окончателно и да го представи на окончателно потвърждение на идущата сесия. (Гласове: съгласни!)

Симидовъ: Азъ би казалъ да се произнесе камарата, по колко мирови сѣдии трѣба да има въ всякой окр. сѣдъ, а центроветѣ да останатъ за по-послѣ.

Храновъ: Г-нъ Министръ е казалъ, че могатъ да се направятъ бѣлѣжки върху доклада на комисията; за това азъ напoмнявамъ, че е забравена Брѣзникската околия въ Трънскій окр.

Мин. Стояновъ: Най-скоро ще се свърши работата, ако приеме Нар. Събрание, ла се разглѣжда по редъ както е въ проекта; а за опредѣление числото на мировитѣ сѣдии въ всѣкой округъ както казва г-нъ Симидовъ е мѣчно да се произнесе челоуѣкъ. Възможно е да покажете на Министра центроветѣ и пунктоветѣ въ географическо и економическо отношения, съ което много ще се улесни работата. За това можемъ да захванемъ околия по околия.

Предсѣдателъ: Приема ли Нар. Събрание да се не признае окончателно, но да се четатъ околнитѣ по редъ; и ако се е забравила нѣкоя, да се каже централното мѣсто, кѣдѣто трѣба да принадлежи, но безъ да е задѣлено Министерството да се ржководи споредъ тѣхъ? (Приема се.)

Докл. Пановъ: (Чете.)

„Кѣмъ Плъвенскій окр. сѣдъ припадатъ околнитѣ: Плъвенска, Липницка, Никопола, Свищовска, Ловчанска и Троянска.“

Попъ Драгановъ: Азъ незная, да ли по погрѣшка, или по друга нѣкоя причина Липницката околия е дошла кѣмъ Плъвенъ. Липницката око-

лия има $5\frac{1}{2}$ часа до Търново, а 12 часа до Плъвенъ има двѣ Липници: Горня и Долня и на двѣтѣ отстоянието е сѣщото. Азъ мисля, че може да е така нѣщо друго, а не Липница.

Славейковъ: Азъ моля г-да Плъвенскитѣ и Ловчанскитѣ депутати да кажатъ има ли въ тѣхнитѣ окрузи мѣсто, което да се зове Липница? (Нѣма.) Тогава е Липница, която трѣба да припада на Търновскій окръгъ.

Мин. Стояновъ: Тѣзи околии сѣ наредени споредъ предложението, което е представено отъ г-на Министра на Вхтрѣнитѣ Дѣла, и на бързо сѣ ставени. Разумѣва се, че ще има погрѣшки, защото ако Липница е въ съставътъ на Търновското окръжие, тогава не трѣба да стои тука, когато нашитѣ сѣдебни окръзи и околии оставатъ въ старитѣ си граници.

Михайловски: Има Липница и Лѣтница и двѣтѣ сѣ въ Търновско.

Славейковъ: Азъ ще забѣлѣжа, че Дерманъ е расположенъ кѣмъ Плъвенъ, а Липница кѣмъ Търново. Това трѣба да се измѣни.

Предсѣдателъ: Относително за околнитѣ кѣмъ Плъвенскій окръгъ има ли нѣкой да допълни нѣщо. (Нѣма.)

Докл. Пановъ: (Чете.)

„Кѣмъ Търновскій окр. сѣдъ припадатъ околнитѣ: Търновска, Дръновска, Габровска, Еленска, Кесаровска, Севлиевска и Дерманска.“

Тодоровъ: Въ Търновскій окръгъ има двѣ голѣми села: Горня-Орѣховица и Лѣсковецъ, които трѣба да станатъ околии, защото тамъ ставатъ голѣми пазари, а особено въ Орѣховица. Въ Кесарово незная до колко ще бѣде полезно, но въ Лѣсковецъ трѣба да има околнѣски мирови сѣдия.

Михайловски: Прието е за начало, че на 20—30,000 души трѣба да има единъ мирови сѣдия, а въ тѣзи мѣста 6 села иматъ 30,000 души. Населението е твърдѣ гжсто, но пространство малко. Друго нѣщо е градецъ Бѣла. (Славейковъ: Бѣла припада кѣмъ Русчукъ.)

Минко Радославовъ: Въ грѣмодно едно число население азъ неотричамъ, че трѣба да бѣде повече отъ единъ мирови сѣдъ, но да се настоява за Лѣсковецъ и Орѣховица, които не сѣ повече отъ $\frac{3}{4}$ часа до Търново и $\frac{1}{4}$ часа отъ едно до друго това азъ неразбирамъ. Ако има нужда още за единъ мирови сѣдъ въ тоя окръгъ, то може да се учрѣди на друго мѣсто. Колкото за Кесарово това е свършено на мѣсто.

Славейковъ: Ние приехми, че най-много на 30,000 души жители дохожда единъ мирови сѣдъ. Ако прескочимъ това число, ние не ще можемъ да распредѣлимъ мировитѣ сѣдове толкозъ добръ. Но

селата, за които проговори г-нъ депутатъ отъ Елена, никога не могатъ да ни даждъ едно такъво число. По нататъкъ има да забѣлѣжа, че поменжтата Дръновска околия е далечъ 4 часа отъ Търново, 4 часа отъ Габрово и има само 11,000 жители, които немогатъ да отиватъ лесно въ Търново. За това азъ желая да земе Министерството това въ внимание. Липнишката околия е твърдѣ далечъ ако се присъедини на Търново, за това тя трѣба да остане околия както и Кесаровската, която е далечъ къмъ Тузлука. Истина че сж трудни центроветѣ, но ние трѣба да глѣдаме за улеснение на населението.

Предсѣдателъ: Има още 6 души, които искатъ да говорятъ.

II. Станчовъ: Азъ се съгласявамъ съ г-на Славейкова, като имамъ предъ видъ многочисленното население на Търновското окръжие, и ще се съглася, че необходимо е Дръново да стане сѣдебна околия, защото го изисква и разстоянието и населението. Като сме зели, че на 20 до 40,000 жители трѣба да има единъ мировий сѣдия, то по това начало трѣба да се даде за да направимъ улеснение на населението. Азъ тоже предлагамъ Ломни-Долъ да стане особена сѣдебна околия.

Савва Илиевъ: Напредъ се помена нѣщо, че Търновский окръгъ обѣмалъ много жители, а една околия да има до 30,000 души. Но ако осрѣдоточимъ въ една сѣдебна частъ толкова жители, то ще бѣде доста трудно; за това азъ мисля, че трѣба да изискваме нѣкои нови центрове, за да улегчимъ населението и сѣдветѣ. Заради туй предлагамъ за центрове Орѣховица и Лѣсковецъ, на които да принадлежатъ селата: Драганово, Мерданъ и др. нѣкои. Самото естествено стечение на жителитѣ въ тѣзи мѣстности ни убѣждава, че тамъ непрѣмѣнно трѣба да образуваме една околия, защото на сѣкого е известно, че въ Орѣховица има много голѣмъ пазаръ, който е направилъ положението му много важно. По тая причина обръщамъ вниманието на Министерството върху тѣзи мѣстности, дѣто да се учрѣди единъ мировий сѣдия отъ първий стѣпенъ, който ще бѣде голѣмо улѣснение за жителитѣ.

Михайловски: Азъ искахъ да забѣлѣжа това, че ако Лѣсковецъ и Орѣховица присъединимъ къмъ Търново, то въ Търново трѣба да има тогава два мирови сѣда. Въ Долна Орѣховица и Драганово може да има до 30,000 жители които не трѣба да се присъединятъ къмъ Търново, но могатъ да се присъединятъ други села отъ околията. Послѣ констатирамъ, че въ Лѣсковецъ цѣла година иматъ процеси $\frac{2}{3}$ отъ жителитѣ.

Предсѣдателъ: Тѣзи добавки сж доволни, и азъ мисля, че г-нъ Министръ ще ги земе въ внимание, като ще се запишатъ въ сѣщото време и въ

протокола,

Н. Мѣнковъ: На сѣвѣрната страна отъ Търновский окр. има едно население, което сега съставлява двѣ избирателни околии и дава 6 депутати т. е. отъ 60,000 души жители безъ да има никаква сѣдебна околия. Азъ предлагамъ като земемъ предъ видъ числото на населението, да се основатъ околии именно: Сухинъ-Долска и Лесичарска; а въ Орѣховица и Лѣсковецъ нѣма нужда, като сж близо до Търново.

Райчо Поповъ: Азъ предлагамъ, да се земе въ внимание Ново-Село, дѣто трѣба да се направи центръ на околия.

М. Радославовъ: На мѣсто Дръновска да се земе въ внимание Трѣвненска.

Славейковъ: Азъ потвърждавамъ думитѣ на г-на Райча Попова, защото Ново-Село ще бѣде Плѣвенски центръ. Тѣй сѣщо и Лесичари и Сухинъ-Долъ трѣба да се зематъ въ внимание, защото трѣба да иматъ мирови сѣдове.

Предсѣдателъ: Тѣй като се допълни тозъ окр., остаятъ ни още 8 окръга по сѣщия начинъ да допълнимъ. Но споредъ начина, по който сме допълнявали до сега, трѣба ни доволно време, за това питамъ: желае ли Народното Сѣбрание да свѣрши днесъ или утрѣ да бѣде на дневенъ редъ? (Гласове: утрѣ.) Тогава на дневенъ редъ ще бѣде: трето четение на законопроекта, който днесъ се прие; ще се правятъ допълнения върху мировитѣ сѣдове безъ вотиране за тозъ въпросъ. Засѣданието се затваря и утрѣ на 1 часа ще се съберемъ.

(Конецъ на 5 часа 35 мин. послѣ пладня.)

Предсѣдателъ: **П. Р. Славейковъ.**

Подпредсѣдатели { **Д-ръ И. Брадель.**
Н. Сукнаровъ.

Секретари { **Ив. Даневъ**
Хр. Баларевъ
В. П. Золотовъ
К. Коевъ.

Управителъ на стенографическото бюро А. Безеншекъ.